

Seurakunnille

- Sisältää:
1. Muuttuneet perhevapaasäännökset
 2. Oikeus saada vapaata työstä kunnallisen luottamustoimen hoitamista varten
 3. Asetus nuorten työntekijöiden suojelusta muuttunut
 4. Palkkausjärjestelmän uudistaminen
 5. KiT:n yleiskirjeiden siirtäminen pelkästään internetiin

1. Muuttuneet perhevapaasäännökset

Työsopimuslain 4 luvun perhevapaita koskevat säännökset ovat muuttuneet. Muuttuneita säännöksiä sovelletaan työsuhteisten työntekijöiden lisäksi myös viranhaltijoihin KirVESTES 80 § 1 momentin perusteella. Muuttuneet työsopimuslain säännökset ovat tämän yleiskirjeen liitteenä.

Muutokset koskevat oikeutta perhevapaisiin sekä perhevapaiden pitämisaikojen ilmoittamista. Muuttuneet säännökset ovat tulleet voimaan 1.8.2006, mutta perhevapaiden pitämisaikojen ilmoittamista koskevat säännökset jo 1.7.2006. Uusien säännösten tavoitteena on ollut edistää perhevapaiden käytön tasaisempaa jakautumista lapsen isän ja äidin kesken. Lain tavoitteena on myös parantaa etävanhempien, ottovanhempien sekä vammaisten ja pitkäaikaissairaiden lasten vanhempien asemaa. Muutosten keskeinen sisältö on seuraava:

Ottovanhemman hoitovapaa (TyöSopL 4:3 §)

Ottovanhemman hoitovapaa noudattaa perusteiltaan samaa järjestelmää kuin muidenkin vanhempien hoitovapaa. Perusjärjestelmän mukaan ottovanhemman oikeus hoitovapaaseen jatkuu siihen asti, kun lapsi täyttää kolme vuotta. Ottovanhemman hoitovapaoikeutta on uudessa säännöksessä lisäksi laajennettu siten, että oikeus vapaaseen jatkuu siihen saakka, kun lapseksi ottamisesta on kulunut kaksi vuotta, enintään kuitenkin siihen asti, kun lapsi aloittaa koulun. Jos lapseksi ottaminen tapahtuu esimerkiksi lapsen jo täytettyä kolme vuotta, ottovanhemmalla on vielä oikeus kahden vuoden hoitovapaaseen tai jos koulu alkaa jo ennen kuin kahden vuoden hoitovapaa päättyisi, koulun aloittamiseen asti.

Vapaiden ajankohdasta ilmoittaminen (TyöSopL 4:3a §)

Säännösten mukaan perhevapaista on tähän asti tullut ilmoittaa työnantajalle vähintään kaksi kuukautta ennen vapaan aiottua alkamista. Uusien säännösten peruslähtökohta ilmoitusajoista pysyy entisenä kahtena kuukautena. Kuitenkin lyhyistä, enintään 12 arkipäivää kestävästä äitiys-, isyys-, vanhempain- ja hoitovapaasta voidaan ilmoittaa vähintään kuukautta ennen vapaan alkamista.

Lyhyttä kuukauden ilmoitusaikaa voidaan käyttää myös eräissä muissa tilanteissa. Jos kahden kuukauden ilmoitusajan noudattaminen puolison työhön menon ja siitä johtuva lapsen hoidon järjestämisen vuoksi ei ole mahdollista, työntekijällä on oikeus jäädä vanhempainvapaalle kuukauden kuluttua ilmoituksesta. Vain jos työnantaja katsoo, että työpaikan tuotanto- ja palvelutoimintaa uhkaa vakava haitta lyhyemmästä ilmoitusajasta johtuen, työnantaja voi työntekijälle antamansa selvityksen perusteella edellyttää kahden kuukauden ilmoitusajan noudattamista.

Osittainen hoitovapaa (TyöSopL 4:4 §)

Vammaisen ja pitkäaikaissairaana lapsen vanhempien oikeus osittaiseen hoitovapaaseen laajenee siten, että osittaista hoitovapaata saa siihen asti, kun erityistä huoltoa ja hoitoa tarvitseva lapsi täyttää 18 vuotta. Työntekijän tulee toimittaa työnantajalle sellainen selvitys lapsen sairaudesta ja toimintakyvystä, josta käy ilmi erityinen huollon ja hoidon tarve. Muilta osin osittaista hoitovapaata koskeva säännös on pysynyt ennallaan.

Tilapäinen hoitovapaa (TyöSopL 4:6 §)

Voimassa olleen säännöksen mukaan työntekijällä on ollut oikeus saada tilapäistä hoitovapaata äkillisesti sairastuneen alle 10 vuotiaan lapsensa tai muun taloudessaan asuvan lapsen hoidon järjestämiseksi tai hoitamiseksi enintään neljä työpäivää kerrallaan. Lain perusteella tilapäinen hoitovapaa on palkatonta, mutta KirVESTES 81 § 4 momentin perusteella varsinaista palkkaa maksetaan tilapäisen hoitovapaan alusta lukien, kuitenkin enintään kahdelta työpäivältä.

Uusi säännös laajentaa tilapäisen hoitovapaoikeuden koskemaan myös lapsen kanssa eri taloudessa asuvaa vanhempaa (ns. etävanhempaa). Merkitystä ei ole sillä, onko etävanhempi lapsen huoltaja vai ei. Vanhempi, joka ei asu lapsen kanssa samassa taloudessa voi siten jäädä kotiin hoitamaan sairastunutta lasta, vaikka lapsi ei olisikaan sairastuessaan kyseisen vanhemman luona. Hänellä on myös oikeus KirVESTES 81 § 4 momentin mukaisesti enintään kahden työpäivän palkkaan.

Tilapäiseen hoitovapaaseen oikeutetut saavat myös olla tilapäisellä hoitovapaalla saman kalenterijakson aikana, mutta eivät yhtäaikaisesti.

2. Oikeus saada vapaata työstä kunnallisen luottamustoimen hoitamista varten

Työsopimuslain 2 lukuun on lisätty uusi 18 §, jonka mukaan työsuhteisella työntekijällä on oikeus saada vapaata kunnallisen luottamustoimen hoitamista varten siten kuin kuntalain (365/1995) 32 b §:ssä säädetään. Säännös on tämän yleiskirjeen liitteenä. Säännös tulee voimaan 1.1.2007.

Kuntalain 32 b §:n mukaan kunnan luottamushenkilöksi valitulla on oikeus saada vapaata työstään kunnan toimielimen kokoukseen osallistumista varten, jos vapaasta sovitaan työnantajan kanssa. Vapaa on palkatonta, mutta työntekijällä on oikeus saada ansionmenetyksen korvausta kunnalta.

Kuntalain säännöksessä on asetettu eri asemaan toisaalta kunnallisen toimielimen kokoukseen osallistuminen ja toisaalta kunnan määräämän muun luottamustoimen hoitaminen. Lähtökohta olisi aina, että vapaasta sovitaan työnantajan kanssa. Jos kysymys olisi kunnan toimielimen kokouksesta, työnantaja ei voisi ilman työhön liittyvää painavaa syytä kieltäytyä sopimasta osallistumisesta. Luottamushenkilön velvollisuutena olisi ilmoittaa toimielimen kokousajankohdat ja kunnan määräämät muut luottamustehtävät työnantajalle viipymättä sen jälkeen, kun hän on saanut ne tietoonsa. Työnantajalla on pyydettyessä velvollisuus antaa kirjallinen selvitys kieltäytymisen perusteista.

Jos kysymys olisi muusta luottamustoimen hoitamisesta kuin kunnan toimielimen kokouksesta, siihen osallistumisesta olisi aina sovittava. Kysymys voi olla esimerkiksi kunnan luottamushenkilöille järjestettävästä seminaarista tai matkasta. Työnantaja ei olisi velvollinen myöntämään vapaata tällaisen muun luottamustoimen hoitamiseen eikä kieltäytymistä tarvitsisi erikseen perustella.

Työsopimuslain muutos ei koske viranhaltijoita. Kirkon työmarkkinalaitos kuitenkin suosittelee, että myös viranhaltijoille myönnetään virkavapaata kunnalliseen luottamustoimeen osallistumista varten samoin perustein kuin työntekijöille.

3. Asetus nuorten työntekijöiden suojelusta muuttunut

Valtioneuvoston uusi asetus nuorten työntekijöiden suojelusta on tullut voimaan 1.8.2006. Se korvaa vastaavan aiemman asetuksen. Uusi asetus on tämän yleiskirjeen liitteenä. Seurakuntien huomiota kiinnitetään erityisesti asetuksen 3 §:ään. Sen mukaan nuorta alle 18-vuotiasta työntekijää ei saa mm. yksin käyttää esim. haudankaivuutyössä, koska tällainen työ on katsottava sellaiseksi asetuksen 3 §:n tarkoittamaksi työksi, johon liittyy ilmeinen tapaturman vaara. Myös kuolleiden käsittely on nuorilta työntekijöiltä kielletty.

4. Palkkausjärjestelmän uudistaminen

Kirkon pääsopijaosapuolten palkkaustyöryhmässä käydään neuvotteluja palkkausjärjestelmän uudistamisesta aiemmin ilmoitetun aikataulun mukaisesti. Tavoitteena on saada uudistamistyötä koskevat neuvottelut päätökseen kuluvan vuoden aikana ja

uusi palkkausjärjestelmä voimaan 1.5.2007 lukien. Kirkon työmarkkinalaitoksen kotisivulla <http://evl.fi/kit> tiedotetaan neuvottelujen etenemisestä. Seurakuntia kehoitetaan seuraamaan KiT:n kotisivuilta uudistamistyön tilannetta.

5. KiT:n yleiskirjeiden siirtäminen pelkästään internetiin

Kirkkohallituksen ja Kirkon työmarkkinalaitoksen yleiskirjeet julkaistaan pelkästään internetissä 1.2.2007 alkaen. Tämän jälkeen yleiskirjeitä ei enää toimiteta seurakuntiin paperilla. Sen sijaan seurakunnille ilmoitetaan sähköpostilla uusien yleiskirjeiden ilmestymisestä ja niiden sisällöstä. Sähköposti-ilmoituksessa on myös suora linkki internetissä oleviin yleiskirjeisiin. Uudistuksen käytännön toteutuksesta Kirkon työmarkkinalaitoksen yleiskirjeiden osalta informoidaan seurakuntia ja muita yleiskirjeiden jakelussa olevia tahoja myöhemmin. Kirkkohallituksen yleiskirjeitä koskevasta muutoksesta on tiedotettu kirkkohallituksen yleiskirjeellä 35/2006.

Kirkon työmarkkinalaitoksen yleiskirjeet vuodesta 1997 alkaen ovat jo tällä hetkellä luettavissa Kirkon työmarkkinalaitoksen kotisivuilla osoitteessa <http://evl.fi/kit>.

Sopimusjohtaja Risto Voipio

Lakimies Timo von Boehm

- Liitteet:
- Työsopimuslain (55/2001) muutokset:
 - Perhevapaita koskevat säännökset lain 4 luvussa
 - Työntekijän oikeus saada vapaata työstään kunnallisen luottamustoimen hoitamista varten (2 luvun 18 §)
 - Asetus nuorten työntekijöiden suojelusta (475/2006)